

ben már több jelentős alkotás is napvilágot látott, amely a Szemere-kép valóság-hű és méltó megformálásához nagymértékben hozzájárulhat. Hasonló szerepet tölthet be ez a most megjelent összeállítás is, melyhez a válogatást végző Albert Gábor írt a politikus életét, jellemét és gondolatait megrajzoló utószót. A leveleket bőségesen ellátta magyarázó jegyzetekkel, így kedvvel forgathatják e kötetet azok is, akik nem rendelkeznek komolyabb ismeretekkel a múlt század ötvenes, hatvanas éveinek magyar emigrációjáról. (*Balassi Kiadó, 1999*)

HARASZTI ATTILA

THOMAS WATSON: A BŰNBÁNAT. THE DOCTRINE OF REPENTANCE

Az angol puritanizmus klasszikusait felvonultató sorozat második darabja a londoni St. Stephens's Walbrook-i prédikátornak, Thomas Watsonnak (1620?—1689?) a metanoia által megkoronázott másállapot lépcsőfokait és annak örökéletre-mentő voltát tárgyaló kötete.

Ez a másik dimenzió az Újtestamentum nővuma, a kegyelem alapköve, a bűnbánat. A Bibliában Jézus az, aki a „vétkező halállal lakol”-törvénnyel ellentétben elsőként mutat érdeklődést a bűnös lelkivilága, annak a saját maga által meglátott bűnéhez való viszonyulása iránt, és ragyogtatja fel előtte a megmenekedés útját. Ezt a bűnbánati állapotot osztja Watson hat fázisra: a bűn Szent Lélek által irányított meglátása az Ige tükrében, a bűn miatti „Isten szerinti szomorúság” (2Kor 7,10), a bűn önkéntes, őszinte megvallása olyan elhatározással, hogy többé nem követi el az illető, szégyenkezés a bűn miatt, a bűn — mint a legnagyobb igazságtalanság — gyűlölete, a bűn végleges elhagyása (a szív elfordulása a Sátántól Isten felé). Szerzőnk különbséget tesz a csupán gyötrődésen, féltelmeken alapuló, hamar szertefoszló fogadalmakkal kísért hamis bűnbánat és az igaz bűnbánat között, melyet a kegyelem elfogadása táplál, és amely a szív megváltozásán alapszik. „A szív a *primum vivens*, az első dolog, ami él, ezért ez kell, hogy legyen a *primum vertens* is, az első, ami megváltozik.” (...) (Pl 4,23) A prédikátor művének további fejezeteiben jórészt azt tárgyalja, mik lehetnek azon okok, melyek Isten szerint köteleznek, s melyek azok az érvek, melyek őszintén indíthatnak bennünket arra, hogy éljünk a bűnbánat áldásos lehetőségével. A megtértség próbájához a bűnbánat gyü-

mölcsseit sorakoztatja fel. A bűnnek húsz negatív attribútumát sorolja elő, melyek megfontolása szintén segítheti a bűnöst elmozdulni a megtérés irányába.

A mű erősen személyes hangvételű, hitünk hőseit megidéző, életközeli példákkal megtűzdelt exhortáció a mindenkori „itt és most”-ban történendő, illetve a folytonos megtérésre a felebarátért való felelős, mentő szeretet jegyében. (*Koinóia, 1999, Kolozsvár*)

NAGY MÁRIA

FRANCO ZEFFIRELLI — BAIRD WALLACE: TEA MUSSOLINIVEL

A méret a lényeg. Ismerős kijelentés, napról napra, percről percre szembesülhetünk vele. XXXL-es póló, Mammut üzletház, extrabigmac szendvics, óriásplakát lépten-nyomon, mega-sztárok főszereplése. A méret a lényeg, mindig, mindenütt, ahogy egy 98-as amerikai katasztrófafilm e sokatmondó alcíme hirdeti. Tea Mussolinivel — Franco Zeffirelli legújabb filmje: valami egészen más. Nem a méret a lényeg. Egyáltalán, *van lényeg* ebben a művészfilmben. Művészfilm a szónak több értelmében is. Nem úgy, hogy nincs cselekménye, története, nem úgy, hogy nem értjük, miről szól. Művészfilm, mert egy művész gyerekkorát idézi — hiszen önéletrajzi ihletésű. Művészfilm, mert a művészetért rajongó, a művészet lényegéből élő, valódi egyéniségek sorsát mondja el. Művészfilm azért is, mert a képzőművészet, az irodalom szeretete átmelegíthatja a főhősök mindennapjait, beleszövi a szépséget minden percükbe. Valahogy úgy, ahogy az az aranykorban, vagy a reneszánsz századaiban lehetett. A film Firenzében, és a gyönyörű toszkán tájakon játszódik, a reneszánsz Itália legnagyobbjainak alkotásai, a Tiziano-freskók, a Michelangelo-szobrok, a kis barokk terek az elmaradhatatlan szökőkutakkal, és maga a hasonlíthatatlan itáliai táj alkotják a film képi anyagát.

Egy kis csapat időszó angol hölgy él Firenzében a 30-as évek derekán, akik a lényük legmélyéig angolok, akikben a tartás, az udvariasság, a jólneveltség nem pusztán formalitás. Ők a scorpioni — a skorpiók, akik megbotránkoznak a milliomos amerikai szépasszony, Elsa vadító különönségein, de egy ott-hontalan, félárva kisfiú, Luca nevelésében habozás nélkül részt vállalnak. Minden délután négy órakor együtt teáznak, kicsit civakodnak, kicsit pletykálnak, és alapvetően boldogan élnek. Ez leginkább abban nyilvánul